

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001087

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-04-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вовк Аліна Іванівна

2. Alina I. Vovk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Психологія

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Психологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8250

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071234

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 11, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29016, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071234

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 11, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29016, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.31, 15.41.43

Тема дисертації:

1. Психологічні умови розвитку особистісної готовності до подружнього життя
2. Psychological conditions for the development of personal readiness for married life

Реферат:

1. У сучасному суспільстві інститут сім'ї зазнає суттєвих трансформацій, що виявляється у зміні підходів до взаємин між чоловіком і жінкою, зменшенні кількості укладених шлюбів та зростанні кількості розлучень. Сьогодні шлюб часто втрачає характер обов'язкової соціальної норми, а стосунки будуються здебільшого через актуальність психологічних потреб у близькості, підтримці та взаєморозумінні. Проте ці соціальні зміни створюють нові виклики, серед яких недостатня особистісна готовність до побудови гармонійних та стабільних шлюбних відносин, що є однією з ключових причин конфліктів, розлучень та невдоволеності стосунками. Відсутність сформованого шлюбного потенціалу, недостатність знань про ролі та функції в шлюбі, низький рівень емоційної зрілості та невміння задовольняти базові потреби свої та партнера часто стають причинами труднощів у створенні та збереженні сім'ї. Незважаючи на те, що інтерес до проблеми

сім'ї завжди був актуальним для багатьох наук, таких як психологія, соціологія, педагогіка, демографія та інші, в сучасних умовах дослідження готовності особистості до шлюбу набуває особливого значення. Тому, важливим є не лише розуміння психологічних умов, що сприяють розвитку шлюбного потенціалу, але й розробка ефективних методів його формування, що має не лише теоретичне, а й практичне значення для створення умов, що сприяють укладенню стабільних, щасливих та гармонійних шлюбів. Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та емпіричному дослідженні психологічних умов розвитку особистісної готовності до подружнього життя. Провівши об'ємний аналіз, вперше було запропоновано дефініцію «особистісна готовність до подружнього життя», що є психологічним феноменом, сформованим за рахунок батьківського виховання та їхнього прикладу взаємодії, впливу соціуму, різних джерел ЗМІ та особистого досвіду людини, що позначається на виборах, рішеннях, поведінці особистості, як сім'янина. Крім того, спираючись на базу психологічних словників, конкретизовано поняття «психологічна умова», яка є необхідною психологічною обставиною, яка сприяє певному психологічному розвитку особистості. Завдяки вивченню теоретичних джерел та шляхом запрошення експертів до ранжування встановлено перелік компонентів готовності до подружнього життя, а саме: когнітивний, поведінковий та особистісний. На їх основі створено модель особистості, що здатна будувати гармонійні сімейні стосунки, вона вміщає плеяду показників, за якими здійснено діагностику рівня готовності особистості до шлюбу (низький, середній, високий). Відповідно до мети та завдань дослідження, базуючись на основних функціях та задачах сім'ї, розроблено, теоретично обґрунтовано психологічні умови, що сприяють розвитку особистісної готовності до подружнього життя. Узагальнено думки респондентів, експертів та визначено десять найвпливовіших психологічних умов розвитку готовності до шлюбу: Об'єктивні психологічні умови: стосунки в сім'ї між батьками; батьківське виховання; емоційна близькість між батьками і дітьми; перший досвід стосунків; наявність/відсутність братів/сестер; перше кохання; релігійна атмосфера в сім'ї, в якій дитина зростала. Суб'єктивні психологічні умови: доступ до Інтернет ресурсу; перегляд фільмів про сімейно-шлюбні стосунки; стосунки з друзями. Складено батарею психодіагностичних інструментів із зазначенням їх авторів, назв, діагностичних показників та інших характеристик. Створено авторські анкети «Психологічна готовність особистості до шлюбу» та «Розподіл сімейних обов'язків», які дозволили здійснити глибокий і детальний аналіз впливу психологічних умов, в яких формувались респонденти та оцінити наявний рівень розвитку шлюбного потенціалу та готовності до шлюбу. На основі теоретичного аналізу та результатів констатувального етапу дослідження розроблено тренінгово-розвивальну програму «Дорога до сімейного щастя: готовність до шлюбу». Основною метою програми є розвиток готовності особистості до подружнього життя шляхом послідовного формування шлюбного потенціалу, з урахуванням об'єктивних та суб'єктивних психологічних умов, через когнітивний, поведінковий та особистісний компонент у три етапи. Кожен із етапів містить чотири блоки, що об'єднують лекційні та тренінгові заняття, утворюючи загалом дванадцять тематичних блоків. Розроблений та застосований автором тренінг показав поглиблення знань про шлюбний потенціал, функції сім'ї та сімейні ролі, а також формування здатності визначати власні цінності й мотивацію як майбутнього сім'янина. Оцінка результатів експериментального дослідження, отриманих під час впровадження авторської розробки та оброблених за допомогою методів математичної статистики, дозволяє зробити висновок про її ефективність та стверджувати, що гіпотеза дослідження знайшла своє підтвердження.

2. In modern society, the institution of the family is undergoing significant transformations, which is manifested by changing approaches to relationships between men and women, a decrease in the number of marriages and an increase in the number of divorces. Today, marriage often loses the character of a mandatory social norm, and relationships are built mainly on the basis of psychological needs for closeness, support and mutual understanding. However, these social changes create new challenges, including insufficient personal readiness to build harmonious and stable marital relationships, which is one of the key causes of conflicts, divorces and dissatisfaction with the relationships. Problems related to readiness for marriage affect not only the quality of family life, but also the upbringing of children, the formation of their psychological security and their overall development. The lack of formed marriage potential, insufficient knowledge of roles and functions in marriage, a

low level of emotional maturity and the inability to satisfy the basic needs of one's own and one's partner often become the causes of difficulties in creating and maintaining a family. Despite the fact that interest in the problem of the family has always been relevant for many sciences, such as psychology, sociology, pedagogy, demography and others, the study of a person's readiness for marriage acquires special importance in modern conditions. Therefore, it is important not only to understand the psychological conditions that contribute to the development of marriage potential, but also to develop effective methods for its formation, which has not only theoretical but practical significance for creating conditions that contribute to stable, happy and harmonious marriages. The purpose of the study is to theoretically substantiate and empirically investigate the psychological conditions for the development of personal readiness for married life. After conducting a comprehensive analysis, the definition of «personal readiness for married life», which is a psychological phenomenon formed due to parental upbringing and their example of interaction, the influence of society, various media sources and a person's personal experience, which affects the choices, decisions, and behavior of an individual as a family-oriented one is first proposed. In addition, based on the psychological dictionary database, the concept of «psychological condition», which is a necessary psychological circumstance that facilitates a specific aspect of an individual's psychological development. Thanks to the study of theoretical sources and by inviting experts to rank, a list of components of readiness for married life is established, namely: cognitive, behavioral and personal. On their basis, a personality model that is capable of building harmonious family relationships is created. It contains a galaxy of criteria by which the level of individual readiness for marriage is diagnosed (low, medium, high). In accordance with the purpose and objectives of the study, based on the main functions and family tasks, psychological conditions that contribute to the development of personal readiness for married life are developed and theoretically substantiated. The opinions of respondents and experts are summarized and the ten most influential psychological conditions for the development of readiness for marriage are identified as. Objective psychological conditions: family relationships between parents; parental upbringing; emotional closeness between parents and children; first experience of relationships; presence/absence of brothers/sisters; first love; religious atmosphere in the family in which the child grew up. Subjective psychological conditions: access to an Internet resource; watching films about family and marital relations; relationships with friends. Based on the theoretical analysis and results of the ascertaining stage of the study, a training and development program «The Road to Family Happiness: readiness for Marriage» is developed. The main goal of the program is to develop the individual's readiness for married life through the consistent formation of marital potential, taking into account objective and subjective psychological conditions, through the cognitive, behavioral and personal component in three stages. The assessment of the results of the experimental study, obtained during the implementation of the author's development and processed using mathematical statistics methods, allows us to conclude about its effectiveness and to assert that the research hypothesis has been confirmed.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Вовк А. І. Теоретичне дослідження проблем майбутніх сімей в контексті сформованості шлюбних потенціалів пари. Вісник львівського університету, серія психологічні науки. 2021. Вип. 9. С. 66–73.

- Вовк А. І. Роль сім'ї у розвитку шлюбного потенціалу дитини: науковий журнал з соціології та психології. Габітус. 2022. №34. С. 64–69.
- Вовк А. І. Вплив характеру особистості на її здатність будувати гармонійні сімейні стосунки. Перспективи та інновації науки. 2022. № 12(17). С. 291–303.
- Вовк А. І. Дослідження психологічних умов та чинників, що здійснюють вплив на рівень готовності особистості до шлюбу. Науковий журнал: Psychology travelogs: ХНУ, 2024. № 3. С. 132–149.
- Потапчук Є. М., Вовк А. І. Методичні основи тренінгово-розвивальної програми з підготовки до шлюбу: структура та зміст. Наукові перспективи. 2024. Вип. 11 (53). С. 1530–1542.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0119U103663

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Потапчук Євген Михайлович
2. Yevhen M. Potapchuk

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071234

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 11, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29016, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вінс Вікторія Анатоліївна
2. Viktoriia A. Vins

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мушкевич Мирослава Іванівна

2. Myroslava I. Mushkevich

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Матохнюк Людмила Олександрівна

2. Liudmyla O. Matokhniuk

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петяк Олена Віталіївна

2. Olena V. Petiak

Кваліфікація: д.філософ, доц., 053

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071234

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 11, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29016, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Комар Таїсія Василівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Комар Таїсія Василівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кондратюк К.Р

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна